

Gigtforeningens vurdering af de nye regler for genoptræning efter udskrivelse fra sygehus

I forbindelse med kommunalreformen er myndighedsansvaret for genoptræning efter udskrivelse fra sygehus overgået fra amterne til kommunerne. Det betyder, at patientens genoptræning efter udskrivelse fra sygehus nu primært skal ske i egen kommune.

Gigtforeningen ser i udgangspunktet positivt på, at kommunalreformen sigter mod denne enstrengede opgavefordeling, så de tidligere gråzoner på genoptræningsområdet undgås. Imidlertid ser vi en stor risiko for, at det kommunale selvstyre vil medføre bl.a. ventetider og store forskelle i genoptræningens kvalitet og omfang.

I nedenstående skema gennemgås den nye vejledning om træning i regioner og kommuner fra dec. 2006. Gennemgangen omfatter kun de områder, hvor kommunalreformen har medført ændringer, dvs. Sundhedsloven § 84 om genoptræningsplaner og § 140 om kommunens ansvar for at tilbyde genoptræning.

Regler:

Vejledning s. 12. Individuel genoptræningsplan ved udskrivning fra sygehus

Ifølge vejledningen har patienter med et lægefagligt begrundet behov for fortsat genoptræning efter udskrivelse, ret til en genoptræningsplan.

Gigtforeningens bemærkninger:

- Reglerne videreført omkring lægefagligt begrundet behov. Siden 2001 har disse regler kun i ringe grad været fulgt på sygehuse og det har hidtil ikke haft konsekvenser for sygehuse/fagpersoner, at de ikke har fulgt reglerne.
- Patienterne kender ikke deres rettigheder og informeres ingen steder herom. De ved derfor ikke, at de har ret til en plan og at den skal udformes sammen med dem.

Regler:

Vejledning s. 13-15. Genoptræningsplanens indhold

Ifølge vejledningen er der minimumskrav til indholdet i en genoptræningsplan. Herudover kan regioner og kommuner i sundhedsaftalerne indgå aftale om, at genoptræningsplanerne skal indeholde yderligere oplysninger.

Gigtforeningens bemærkninger:

- Det anføres, at genoptræningen skal "påbegyndes snarest muligt og på en sådan måde, at der sikres sammenhæng, faglig kvalitet og effektivitet i det enkelte patientforløb, så målsætningen med den enkelte genoptræning realiseres". Imidlertid sættes målet for genoptræningsindsatsen af kommunen. Det kan i praksis betyde, at det bliver kommunens serviceniveau, der lægges niveauet for, hvor meget/lidt genoptræning patienten skal tilbydes. Dermed risikerer man at kvalitet og omfang minimeres til skade for patienten.
- Planen skal angive det seneste tidspunkt for kommunens første kontakt til patienten med henblik på tilrettelæggelse af genoptræningen. Her gives kommunen frit spil omkring evt. ventetid til genoptræning. Kan dog aftales nærmere i sundhedsaftalerne.

Gigtforeningen mener, at såfremt det ikke præciseres i sundhedsaftalerne, er de nye regler

her helt utilstrækkelige. Der skal gives garanti for, at man senest 5 hverdage efter udskrivelse er blevet kontaktet af sin kommune omkring det fortsatte genoptræningsforløb. Desuden ønsker Gigtforeningen, at det skal fremgå af genoptræningsplanen, hvornår genoptræningen bør påbegyndes og en garanti for, at man senest 14 dage herefter har påbegyndt den.

Regler:

Vejledning s. 16. Specialiseret genoptræning

Specialiseret ambulans genoptræning på sygehus gives, hvis der er behov for samtidigt eller tæt tværfagligt samarbejde på speciallægeniveau eller af hensyn til patientens sikkerhed.

Gigtforeningens bemærkninger:

- Det er meget brede kriterier, som må forventes at give anledning til meget forskellige vurderinger af, hvornår der gives specialiseret genoptræning og dermed vil patienterne opleve store forskelle i genoptræningen efter samme lidelse.

Regler:

Vejledning s. 32. Frit valg mellem genoptræningstilbud

Patienter kan frit vælge mellem kommunens genoptræningstilbud ved egne institutioner og blandt leverandører af genoptræning. Patienten kan også vælge genoptræningstilbud på andre kommuners institutioner, men ikke vælge genoptræningstilbud, som andre kommuner tilbyder egne borgere via en eller flere leverandører.

Gigtforeningens bemærkninger:

- Det er godt at patienten kan vælge mellem sin kommunens relevante genoptræningstilbud fordi det kan skærpe konkurrencen for at tilbyde det bedste produkt. Men når det gælder valgmuligheden i forhold til andre kommuner, er denne begrænset af at det kun gælder, kommunens egne institutioner (og ikke leverandører til kommunen). Denne begrænsning vil betyde, at det frie valg her ikke kommer patienterne til meget gavn, da netop de private leverandørers bidrag skulle give et øget udbud og konkurrence på kvaliteten af genoptræningen. Derfor mener foreningen, at det frie valg også skal omfatte frit valg til de leverandører, som kommunerne har indgået aftaler med.

Regler:

Vejledning s. 33. Udførelse af kommunale træningsopgaver

Kommunen kan vælge at lade andre end den kommunale leverandør står for udførelsen af træningsopgaver.

Gigtforeningens bemærkninger:

- Dette ser Gigtforeningen som en god mulighed, da de kommunale institutioner hidtil primært har været har haft faciliteter og kompetencer til genoptræning af ældre. Der mangler derfor både de rette faciliteter og faglige kompetencer i kommunerne. Derfor vil der klart være et behov for at kommunerne kan inddrage andres kompetencer og faciliteter, for at kunne opfylde patienternes behov for genoptræning.

Regler:

Vejledning s. 35 og 36. Befordring

Pensionister har mulighed for at få kørsel eller kørselsgodtgørelse til genoptræning efter udskrivning fra sygehus. Andre end pensionister kan få kørsel eller kørselsgodtgørelse, hvis vedkommendes tilstand udelukker transport med offentlige transportmidler, eller når afstanden til genoptræningsstedet overstiger 50 km.

Gigtforeningens bemærkninger:

- Retten til og reglerne om befordringsgodtgørelse er videreført som hidtil gældende på genoptræningsområdet og det er kommunen, der skal afholde udgiften. Reglerne omkring befordring er generelt meget forskelligartede og komplicerede at gennemskue. Der er derfor behov for information om gældende regler tilrettet borgere og sundhedspersonale.

Regler:Vejledning s.39 og 40. Klageadgang og patientforsikring

Der er tre muligheder for at klage over sin genoptræning efter udskrivelse fra sygehus: Sundhedsvæsenets Patientklagenævn, regionen eller kommunen

Gigtforeningens bemærkninger:

- Det er i sig selv meget forvirrende for patienterne at klager i forbindelse med genoptræning kan rettes tre forskellige steder - afhængig af klagens indhold.
- Når det gælder klager vedr. genoptræningsplaner, skal de typisk rettes til Patientklagenævnet. Det er imidlertid Gigtforeningens erfaring med de hidtidige og tilsvarende klageregler, at det i praksis ikke har nogen mening set ud fra et patientsynspunkt, fordi den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i nævnet er 12 måneder. Det betyder, at et evt. medhold, ikke vil kunne hjælpe patienten til at få genoptræningen i tide. Derfor mener Gigtforeningen, at der skal oprettes en særlig hurtigt arbejdende instans, der kan behandle klager vedr. manglende genoptræningsplaner, så patienten kan nå at få sin genoptræning før det er for sent.
- Når det gælder klager over serviceniveauet i kommunerne og regionerne, skal klagerne rettes til henholdsvis kommunen og regionen. Her mener Gigtforeningen, at der burde oprettes en uvildig klageinstans til at behandle disse klager, så det ikke er de myndigheder, der klages over, som selv skal behandle klagerne.